

Klimmende Rugstreepadden

Project locatie

Gemeente Langedijk heeft in 2005 toestemming van het Ministerie van LNV gekregen om de rugstreepad te verplaatsen uit de toekomstige woonwijk Twuyverhoek, een uitbreidingswijk van de woonkern Sint Pancras bij Alkmaar. Dit wegvangen is gebeurd met een groep vrijwilligers van de plaatselijke IVN-afdeling die gedurende het hele voorjaar en zomer van 2006 bezig zijn geweest. Gemeente Langedijk heeft het verlies van het leefgebied van de rugstreepad gecompenseerd door een speciale poel voor de rugstreepad aan te leggen bij het nabijgelegen Twuyvermeer. Waarschijnlijk wordt dit gebied voor het Meetnet Amfibieën in de toekomst gemonitord.

Compensatie

De nieuw aangelegde poel werd uitgerasterd en nabij de oever zijn grindtegels neergelegd die als winterverblijf kunnen dienen. Met de bouw van het winterverblijf moest worden voorkomen dat de rugstreepadden terug zouden keren naar hun oude leefomgeving, waar inmiddels gebouwd wordt. De uitrastering bestaat uit fijnmazig hekwerk dat deels is ingegraven en verder een meter hoog is. Bij deze omsloten poel zijn 73 rugstreepadden uitgezet. In 2006 werden bij de poel roepende rugstreepadden gehoord en er zijn zelfs juveniele rugstreepadjes gevonden. In 2007 zijn enkele roepende mannetjes gehoord bij de poel, maar voortplanting is niet vastgesteld. Terwijl de bouwwerkzaamheden gestaag vorderden riepen er ook (weer) rugstreepaddenmannetjes vanuit de sloten op het bouwterrein. Dus niet alle rugstreepadden waren weggevangen. Of zijn ze teruggekeerd?

Observatie

Tijdens een excursie op 17 juni jl. werden enkele volwassen rugstreepadden gevonden binnen de omrastering van de poel. Deze padden zaten schuil onder de grindtegels. Een pad hield het vervolgens voor gezien en liep juist van de tegels weg, en moeiteloos kroop het diertje over de afrastering heen (zie foto). Onze eerste reactie was de pad terug te plaatsen, maar hup, daar ging het diertje weer over het hekje van 50 cm hoog! De speciale afrastering om de rugstreepad tegen te houden was blijkbaar niet afdoende. Omdat de bouwactiviteiten bijna klaar zijn gaat IVN de paddenafrastering binnenkort weghalen zodat de laatste overgebleven padden hun eigen winterrustplaats kunnen uitkiezen.

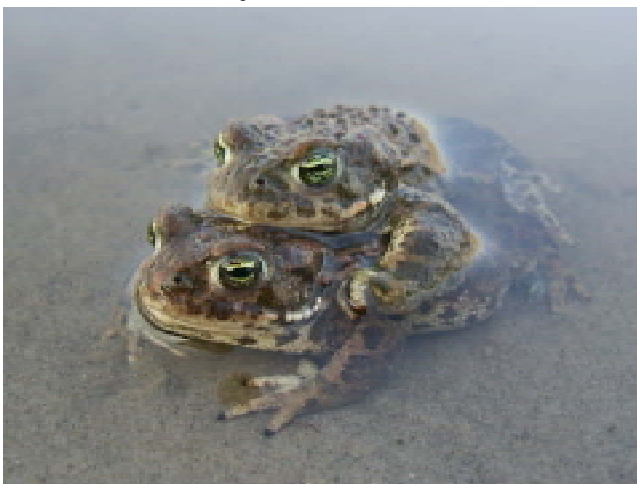


De klimmende rugstreepad bereikt de bovenkant van de afzetting.

Foto: Ton Schellevis

Twee rugstreepadden in amplex.

Foto: Annemarieke Spitzen



Ontsnapping

Arnold van Rijsewijk deelde zijn ervaring: “In 2006 moesten we rugstreepadden vangen t.b.v. telemetrisch onderzoek. Op een gegeven moment hadden we een paar in amplex in een amfibieënfuik. De amfibieënfuik (plastic gaas met twee trechtervormige openingen) stond rechtop in een slootje in circa <10 cm water. Beide openingen waren dus boven het wateroppervlak. Toen we een uurtje later de fuik controleerden, vonden we de dieren, nog steeds in amplex, naast de fuik in de sloot. De fuik stond nog steeds rechtop, maar de dieren waren er dus uit geklauterd. We weten uiteraard niet of ze tijdens de klauterpartij in amplex zijn gebleven. De opening van de fuik is hier nauwelijks groot genoeg voor!”

Amsterdams experiment

De Amsterdamse stadsecoloog Martin Melchers volgt sinds jaar en dag de rugstreeppad in en om Amsterdam. In verband met bouwprojecten is hij betrokken bij rugstreeppad-vrij-houden van enkele terreinen. Recentelijk ontdekte Martin dat rugstreeppadden makkelijk obstakels kunnen trotseren. Dit werpt een heel ander licht op allerlei barricades die rugstreeppadden moeten weren van bouwlocaties. Om meer inzicht te krijgen heeft Martin enkele klimexperimenten gedaan met rugstreeppadden. Zijn bevindingen zijn als volgt: *“Ze klimmen bij mij in de hoek van een glazen bak loodrecht omhoog, tot wel een halve meter! De wanden van de bak zijn ondoorzichtig gemaakt door zand op lak te strooien nadat het glas is geschilderd. Hoger was mijn bak niet, vandaar ‘slechts’ 50 cm, maar gezien het gemakkelijke en snelle klimmen hadden ze nog veel hoger kunnen komen. Bij uitrasteren van gebieden die “rugstreeppad vrij” moeten worden gehouden dient met het voortreffelijke klimmen van de rugstreeppadden rekening te worden gehouden. Fijn kippengaas, nylon gaas en materiaal met ruw oppervlak zoals bakstenen of trottoirbanden zijn door rugstreeppadden te beklimmen. Zeker als het obstakel een hoek van 90 graden of minder heeft. Op eiland Zeeburg moet een terrein worden omringd om te voorkomen dat rugstreeppadden hier uit kunnen ontsnappen. Door het ontdekken van hun klimcapaciteit gaan we hier een wandje van gladde harde kunststof omheen zetten.”*



*Klimexperiment: rugstreeppad klimt in de hoek omhoog.
Foto: An Kropman*



Juvenile rugstreeppad bij de amfibieënpoel te Sint Pancras, 17 juli 2006. Foto: John van Roosmalen

Oude geschriften

Er zijn weinig beschrijvingen over het klimgedrag van rugstreeppadden. Maar in een van Nederlands oudste verhaaltjes (Bouwman 1931) over de rugstreeppad staat vermeld: *“Alle rugstreeppadden kunnen goed klimmen. Eens zagen we op de veranda een dikke rugstreeppad den loodrechten steenen binnenwand bestijgen en*

hij had het al tot een halve meter gebracht, toen hij naar beneden tuimelde. Het pronkstuk van ons steentuintje bij den vijver is een anderhalf voet hoog zwerfblok van dioriet en een van onze gestreepte vrinden was bezig dien gladde rotswand te “nemen”, toen hij op de plaat vereeuwigd werd.” Bij dit stukje staat inderdaad een foto met een klimmende rugstreeppad! Misschien moet er in de praktijk meer aandacht worden besteed aan het feit dat een rugstreeppad naast een goede graver ook een prima klimmer is. Zo stond op een Engelse website vermeld dat ze zelfs steile zandwanden kunnen beklimmen om te overwinteren in verlate oeverwaluwnestgangen! In ieder geval moet bij amfibieafzettingen worden gelet dat ze er niet overheen kunnen klimmen. Een omgevouwen rand of overhangende strip zijn maatregelen om ze vanaf één zijde binnen/buiten te houden. Overigens zijn niet alleen rugstreeppadden goede klimmers maar geldt dit voor de meeste inheemse soorten (Steinicke et al. 2002).

Bron

Bouwman, B.E., 1931. Onze gestreepte padden. *De Levende Natuur* 36:40-44.
Steinicke, H., K. Henle & H. Gruttke, 2002. *Bewertung der Verantwortlichkeit Deutschlands für die Erhaltung von Amphibien- und Reptilienarten*. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.